

Samuël (Siegfried) Katz. Ascendant boogschutter of steenbok?

<https://hdl.handle.net/21.12108/29ABF94F6BA34B8583913CB579102C51>

Katz, Samuël 19 juni 1845 20h00 Zaltbommel

Zaltbommel (51°49'NB, 5°15'OL)

Klokketijd: 19 juni 1845 20h00m00s

GMT : 19 juni 1845 19h39m00s ± 1h00m00s

Juliaanse datum (UT): 2395102.31875; Sterretijd: 13h51m32s

zon: 28°17' twe in 7

maa: 26°06' boo in 1

mer: 10°41' twe in 6

ven: 7°39' kre in 7

mar: 25°14' wat in 2

jup: 3°25' sti in 4

sat: 18°36' wat in 2

ura: 9°58' ram in 3

nep: 25°49' wat in 2

plu: 24°44' ram in 3

kno: 25°22' sch in 11

che: 13°15' maa in 8

lil: 5°18' kre in 7

(ware maansknoop)

Huizen (Placidus):

Ascendant : 25°00' boo

Midhemel : 29°58' wee

<https://socialhistory.org/bwsa/biografie/katz-s>

Samuël (Siegfried) Katz, (roepnaam: Siegfried) lid van het Comité ter bespreking van de Sociale Quaestie en voorvechter van algemeen stem- en kiesrecht

Geboren: 19 juni 1845, Zaltbommel

Gestorven: 17 januari 1890, Amsterdam

SSiegfried Katz (34/7)

(roepnaam: Siegfried), lid van het Comité ter bespreking van de Sociale Quaestie en voorvechter van algemeen stem- en kiesrecht, is geboren te Zaltbommel op 19 juni 1845 en overleden te Amsterdam op 17 januari 1890. Hij was de zoon van Jacob Katz, rondreizend tandmeester en parfumiër, en Amalia Bethmann. Op 24 april 1879 trad hij in het huwelijk met Catharina Maria Anna Charlotta Henriëtte Geesink, met wie hij een dochter en twee zoons kreeg.

Pseudoniemen: Een makelaar in staats-effecten; Mr. K. van Valkenburch: S-K.

Voor Katz' vader was Zaltbommel een etappe op de weg die hem van zijn geboorteplaats Tirschtiegel (nu Trzciel, Polen) naar Antwerpen en later naar Amsterdam voerde. In 1862 woonde het gezin daar in de Oudezijds Armsteeg, drie jaar later op de Bloemgracht. Toen Katz zeventien was en vanwege slechtziendheid werd afgekeurd voor militaire dienst gaf hij als geloof Waals op en als beroep letterkundige. Hij publiceerde dat jaar een historische roman: Remus di Salvadi, de rooverhoofdman in de Ardennen. Een historische roman uit de tijd der Franschen in Italië op het einde der 18e eeuw (Amsterdam 1862). Hij stelde zich daarbij Alexandre Dumas ten voorbeeld. 250 bladzijden lang vindt de held steeds bijna de ware liefde, maar toch gehoorzaamt hij telkens aan zijn plicht: de roepstem van het vaderland. Twee jaar later volgde weer een historische roman, Misdaad ontmaskerd (Amsterdam 1864). Katz was op dat moment medewerker van een aantal bladen, onder meer van het Volksdagblad voor Nederland en het multatuliaanse blad De Telegraaf. Algemeen Nieuws- en Advertentieblad. Van dit laatste blad was hij, vermoedelijk van 1872 tot 1874, ook redacteur. Tussen 1865 en 1868 had hij al de redactie gevoerd van Het Volksmuseum. Tijdschrift voor Nederland. Lector voor alle standen, dat hij voor een deel zelf vulde met prozaschetsen, novellen (in 1865 bijvoorbeeld 'De droom mijns grootvaders') en een enkel gedicht. Ook historische onderwerpen kwamen aan de orde, onder andere in een bewonderend artikel over Napoleon.

In een reeks van publikaties besteedde hij in de jaren zestig aandacht aan actuele onderwerpen. In Een tweede Max Havelaar! Kabalen van de beurs, meêgedeeld door een makelaar in staatseffecten (Amsterdam 1863) verzette hij zich (anoniem) tegen de aanleg van het Noordzeekanaal, volgens hem financieel gezien een bodemloze put. Van de lijvige en enthousiaste verhandeling over Het levensmagnetismus. Wat is het en hoe werkt het (Amsterdam 1863) nam hij later afstand. In 1867 publiceerde hij Staatsschulden. Een waarschuwend woord, tot alle belanghebbenden gerigt (Den Haag 1867). Staatsschuld leidde volgens hem tot autocratie, de 'socialistische stelsels der hedendaagse hervormers' waren, aldus Katz, het ergst: 'door het stelsel van staatsalvermogen, juist de oorzaak van alle kwaad, tot het uiterste te drijven'. In 1868 verscheen het werk waarmee Katz de meeste bekendheid kreeg: Handboek der welsprekendheid. Gids en leidraad bij de beoefening der redekunst (Amsterdam 1868), waarin hij onder meer pleitte voor de invoering van algemeen kiesrecht. In januari 1869 werd Katz in de gelegenheid gesteld een exemplaar van dit boek aan te bieden aan koningin Emma.

In 1870 werd Katz op instigatie van B.H. Pekelharing lid van het Comité ter bespreking van de Sociale Quaestie. Een ander lid was C.A.J. Geesink, bij wie Katz, toen zijn familie in maart 1871 van Amsterdam naar Delfshaven verhuisde, een kamer

huurde. Hij werd verliefd op de toen twaalfjarige dochter Catharina, met wie hij acht jaar later zou trouwen. Met Geesink, Pekelharing en een twintigtal arbeiders had Katz in 1867 de wereldtentoonstelling in Parijs bezocht. Tijdens het Derde Algemeen Nederlands Werkliedencongres, dat op 28 en 29 mei 1871 in Amsterdam werd gehouden, verzorgde Katz, samen met Pekelharing, de notulen. Ondanks de enthousiasmerende werking van dit congres op de leden van het Comité concentreerde dit zich weer op de eigen acties, bijvoorbeeld die ter opheffing van de zogenaamde coalitiewetten, waarbij ondersteuning van alle verenigingen welkom was, behalve die van internationaal gezinde. Katz hield zich vooral bezig met de Raden van Verzoening, waarin werkgevers en werknemers plaats moesten nemen om geschillen over loon, werkomstandigheden en dergelijke op te lossen. Een jaar vóór de opheffing van het Comité behoorde Katz in 1879 tot de oprichters van het Comité voor Algemeen Stemrecht, dat echter bij de volksbeweging voor algemeen kiesrecht geen rol zou spelen en in 1886 werd opgeheven.

Met zijn (aanstaande) schoonvader Geesink was Katz ook actief in vredesorganisaties. Eind 1870 was hij lid geworden van de Algemeene Vrede-Vereeniging, die eind 1872 met de Internationale Vredesbond (waarvan hij waarschijnlijk ook lid was) fuseerde tot de Algemeene Vredesbond. Katz werd voorzitter van de nieuwe organisatie. Vanaf 1871 schreef hij overzichten over binnenlandse politiek voor het tijdschrift Onze Eeuw, ook wordt hij in dat jaar genoemd als redacteur van Geesinks Algemeen Dagblad van Nederland. Katz, die zich in 1866 in Amsterdam als student rechten had laten inschrijven en op voorspraak van J.R. Thorbecke een beurs had gekregen, promoveerde in 1875 in Utrecht op Partiële herziening onzer wetboeken. Historisch-staatsregterlijke studie (Haarlem 1875). De geest van dit door onder meer Pekelharing, T.M.C. Asser en F. Domela Nieuwenhuis positief ontvangen werk spreekt in de laatste zin: 'In vereenigingen voortkomend uit de boezem van de arbeidende stand zie ik de kiem ener betere toekomst, de hervorming der maatschappij.' Tijdens zijn studie was Katz ook lid geworden van de Kiesvereeniging Burgerpligt, waarvoor hij verslagen van vergaderingen schreef, zoals De toestand van het lager onderwijs in Amsterdam. (Vergadering der Kiesvereeniging Burgerpligt 20 februari 1871) (Amsterdam 1871). Katz pleitte bij deze vereniging voor betere salariëring, plaats voor vrouwelijke onderwijskrachten en onderwijs aan lagere standen. In 1888 zette Burgerpligt Katz op de kandidatenlijst voor de verkiezingen voor de Tweede Kamer, in datzelfde jaar behoorde hij tot de initiatiefnemers van de oprichting van de Kiesvereeniging Amsterdam. Namens Burgerpligt nam Katz ook zitting in het Centraal Comité tegen de Schoolwet, waarvan hij secretaris werd. En passant bezocht hij de vergaderingen van de Vereeniging tot Opwekking van Staatkundig Leven 'De Unie' van J.A. Nieuwenhuis, die sinds 1888 onder voorzitterschap stond van F. van der Goes.

In 1882 nam Katz samen met W.L.P.A. Molengraaff en H.L. Drucker het initiatief tot de oprichting van het Rechtsgeleerd Magazijn, waarin hij weinig maar door zijn flamboyante stijl opvallend schreef. Hij pleitte er onder andere voor grondwetsherzieningen, de uitbreiding van de kieswet en meer mogelijkheden voor organieke wetten. De volksvertegenwoordiging karakteriseerde hij als een 'afspiegeling van de bourgeoisie satisfaite'. Vanaf het eind van de jaren zeventig nam de advocatuur Katz zo goed als volledig in beslag. Veel werklieden vonden de weg naar zijn kantoor. In de ruim tien jaar van zijn advocatenloopbaan werd hij een nationaal bekend strafpleiter, onder meer door de verdediging, kort na zijn promotie, van de veelvuldig wegens brandstichting en diefstal veroordeelde G. Bobeldijk. Onder verwijzing naar de nog schaarse vakliteratuur over manieën wist Katz te bereiken dat

Bobeldijk van rechtsvervolgning werd ontslagen. Katz' bekendste zaak was de verdediging van de valselijk door zijn baas J. Bieruma Oosting beschuldigde koetsier R. Agema in 1881. Katz, daartoe uitgenodigd door O. Stellingwerf, redacteur van het Friesch Volksblad, wist in hoger beroep voor Agema vrijspraak te bewerkstelligen. Als dank waren een zilveren dienblad en een gedicht van Stellingwerf zijn deel. In de civiele zaak tussen de erfgenamen van E. Douwes Dekker verloor Katz van zijn tegenpleiter W.A. Paap, die ook op literair gebied een triomf op Katz en andere joden leek te willen behalen in zijn antisemitische roman Jeanne Collette (1896), waarin Katz als Retz geportretteerd wordt. Katz stierf op 44-jarige leeftijd aan longontsteking en werd op Zorgvlied begraven.

auteur jurist advocaat e5w4 bp7

2010 yields 5w4 on 5w4 day

0,467	0,015	0,004	6,966	76,458	0,033	0,256	0,394	0,065
0,388	0,001	0,000	0,350	589,372	0,000	2,332	0,184	0,000
0,289	0,106	0,180	1,199	0,554	3,806	2,370	0,306	0,571
0,135	0,002	0,001	8,355	42,348	0,127	0,606	0,121	0,037

2012 yields 5w4 on 5w4 day

0,010	0,000	0,000	20,241	164,507	0,000	0,001	0,000	0,000
0,000	0,000	0,000	0,000	0,003	0,000	0,000	0,000	0,000
0,190	0,137	0,032	0,523	0,152	3,279	0,089	0,038	0,574
0,002	0,000	0,000	10,589	25,036	0,000	0,000	0,000	0,000

Klokketijd: 19 juni 1845 20h25m00s

GMT : 19 juni 1845 20h04m00s ± 1h00m00s

Juliaanse datum (UT): 2395102.33611; Sterretijd: 14h16m37s

zon: 28°18' twe in 6

maa: 26°22' boo in 12

mer: 10°43' twe in 5

jup: 3°25' sti in 3

kno: 25°22' sch in 10

(ware maansknoop)

Huizen (Placidus):

Ascendant : 0°36' ste

Midhemel : 6°28' sch

2010 yields 5w4 on 5w4 day

0,467	0,015	0,004	6,966	76,458	0,033	0,256	0,394	0,065
0,388	0,001	0,000	0,350	589,372	0,000	2,332	0,184	0,000
0,383	0,512	0,614	0,419	0,584	3,703	0,844	0,411	0,387
0,179	0,008	0,002	2,921	44,665	0,124	0,216	0,162	0,025

2012 yields 5w4 on 5w4 day

0,010	0,000	0,000	20,241	164,507	0,000	0,001	0,000	0,000
0,000	0,000	0,000	0,000	0,003	0,000	0,000	0,000	0,000
0,114	0,262	0,256	0,369	0,055	6,579	0,022	0,216	0,210
0,001	0,000	0,000	7,469	9,088	0,000	0,000	0,000	0,000

Dit is een interessant geval, juist omdat uw **statistische Enneagrammodel**, de biografie en de twee ascendantscenario's niet allemaal dezelfde kant op lijken te wijzen.

Mijn eerste indruk:

- **Scenario 1: 25° Boogschutter (20:00)**
- Maan 26° Boogschutter in het 1e huis.
- Zon en Mercurius in Tweelingen.
- MC 29° Weegschaal.

Dat levert een zeer zichtbare combinatie op van:

- redenaar
- publicist
- agitator
- organisator
- idealist

En dat past verrassend goed bij de biografie:

- schrijver vanaf jeugdige leeftijd
- journalist
- welsprekendheidsleraar
- spreker voor algemeen kiesrecht
- vredesactivist
- politiek organisator

Zijn *Handboek der welsprekendheid* uit 1868 springt er voor mij direct uit. Dat is bijna een schoolvoorbeeld van een Tweelingen–Boogschutter-as: woord tegenover overtuiging.

- **Scenario 2: 0° Steenbok (20:25)**

Hier verandert het beeld aanzienlijk:

- Maan verhuist naar het 12e huis.
- Zon en Mercurius naar respectievelijk 6e en 5e huis.
- MC op 6° Schorpioen.

Dat maakt hem minder de zichtbare propagandist en meer:

- strateeg
- jurist
- organisator achter de schermen
- serieuze vakman

Ook dát is aanwezig in zijn leven:

- advocaat
- juridisch tijdschrift
- grondwetsherzieningen
- kiesrechtcampagnes
- lange dossiers en rechtszaken

Maar het verklaart minder goed waarom tijdgenoten hem juist als flamboyant redenaar en publieke figuur zagen.

• **Het interessante statistische punt**

Uw eigen model geeft in beide scenario's een dominante 5w4-uitkomst.

Dat betekent iets belangrijks.

Als de dagscore al extreem 5w4 is, dan wordt de ascendantvraag niet:

"Wordt hij een 5 of een 8?"

maar eerder:

"Hoe manifesteert die 5 zich?"

Bij 25° Boogschutter krijgt u:

- de publieke intellectueel
- de missionaire hervormer
- de polemische schrijver

Bij 0° Steenbok krijgt u:

- de vakjurist
- de institutionele hervormer
- de dossierkenner

• **Wat mij biografisch opvalt**

De zin:

"Toen Katz zeventien was gaf hij als beroep letterkundige op."

en vervolgens:

historische romans, journalistiek, welsprekendheid, politieke actie, vredesbewegingen, kiesrechtcampagnes

ruikt voor mij veel sterker naar een actieve Boogschuttercomponent dan naar een vroege Steenbokcomponent.

Steenbok zie ik later duidelijk verschijnen in zijn ontwikkeling tot jurist en advocaat.

Maar de vraag bij rectificatie is vaak:

welke energie draagt de levensloop vanaf het begin?

En dan vind ik de Boogschutter-versie natuurlijker.

- **Een detail dat Thomas Ring waarschijnlijk interessant had gevonden**

De Maan staat rond 26° Boogschutter.

Bij de Boogschutter-ascendant staat:

- Ascendant 25° Boogschutter
- Maan 26° Boogschutter

Dus vrijwel een exacte conjunctie van Maan en Ascendant.

Dat geeft een mens die zijn overtuigingen niet verborgen houdt maar uitstraalt.

Dat zie ik terug in:

- zijn politieke agitatie,
- zijn vredeswerk,
- zijn publieke redekunst,
- zijn voortdurende maatschappelijke betrokkenheid.

Bij de Steenbokversie verdwijnt juist dit krachtige beeld doordat de Maan naar het 12e huis verschuift.

Voor een teruggetrokken mysticus of onderzoeker zou dat overtuigend kunnen zijn. Voor Siegfried Katz minder.

- **Mijn voorlopige NVWOA-conclusie**

Als ik uitsluitend biografie, levensstijl en publieke rol weeg, zonder naar de geboorteakte te kijken:

25° Boogschutter (20:00) lijkt mij waarschijnlijker dan 0° Steenbok (20:25).

Niet omdat Steenbok onmogelijk is, maar omdat:

- de Maan-op-Ascendant uitzonderlijk goed aansluit bij zijn zichtbare levenshouding;
- de Tweelingen-Boogschutter-polariteit voortdurend zichtbaar is in schrijven, spreken, overtuigen en organiseren;
- zijn publieke optreden sterker naar voren komt dan zijn juridische vakmanschap alleen.

Voor een statistisch rectificatieonderzoek zou ik hem daarom voorlopig classificeren als een van die interessante gevallen waarbij een zeer sterke 5w4-dagscore zich manifesteert via een opvallend **Boogschutter-kanaal**: de intellectuele hervormer die niet alleen denkt, maar ook probeert de samenleving te overtuigen.

